

Успуорт

Тыһы боппуруос

Алгыһынан арчыланан – ситиһиилэри, кыайыылары!

Түөрт сылга биридэ ытыллар СӨ Норуоттарын VII-с ыспартыбынай оонньуулары быйыл Амма улуунугар от ыйын 3-8 күннэригэр ытыллыахтара. Саха сиригэр 35 улуустан 3000-тан тахса ыспартыбын кыттыыны ылыабы, кинилэр ортолоругар биһиги улуустаттан 200-чэ ыспартыбын успуорт 16 көрүнэр күрэхтэһиэ.

Ыраах айаанна турунуох, улахан успуорт түһүлгэтигэр киирэх иннинэ, ытык Маҕаайы алаһыгар, улуустат сүүмэрдэммит хамаандатыгар кыайыыны-хотууну, ситиһиилэри баҕаран туран, Үрдүкү Айыылартан көрдөһөн, алгыс сирэ-туома

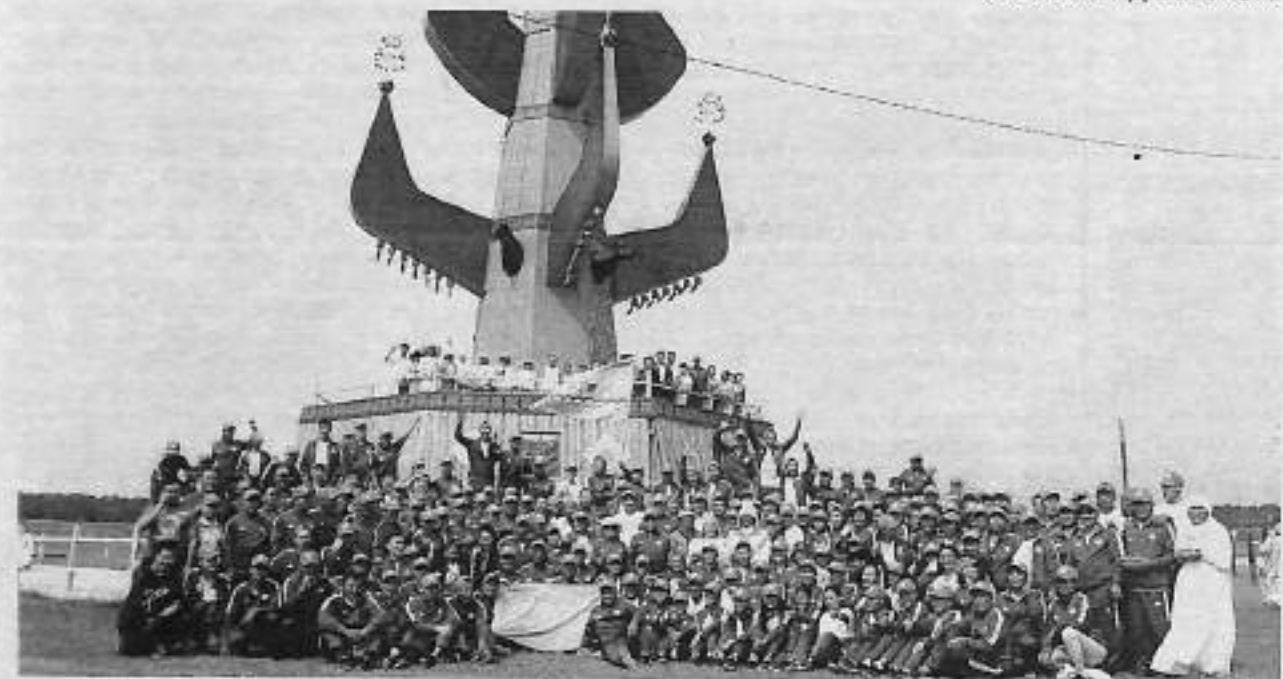
топорулунна.

Мустубут ыспартыбыннар, тириэньэрдэргэ, үлэлиир бөлөхкө туһаайан, Чурапчы улуунун баһылыгын эбээһинэһин толороочу Алексей Ноговицын: "Эһигиттэн биһиги кыайыыны, ситиһиини, үчүгэй сонуннары күүтэбит. Бука бары ситиһиһээхтик кыттан кэпсээхтэ дээн эрэнэбит", - дээн тыл эттэ.

"Эһиги үчүгэй бэлэмнээхтэ, ону толору туһанын. Ой-санаа күүстээх буоллабына хайдахтаах даҕаны күүстээхтэри, быйыадаһы син биир кыайыахпыт! Чурапчы – бу успуорт туоната! Ону ааттатар гына хайаан да кыайыыга дьулуһуохтаахпыт", - дээн биэр дойдутаахпыт, Олимпийскай чөмүчүөн, Ил Түмэн дьоруута Павел Пинигин баҕа санаатын тиэртэ. Эдэр ыспартыбыннар ааттарыттан "Манчаары оонньуулары" уонна Саха сиригэр ыспартыбын оонньуулары кыайылаабыа Алексей Кардашевскай харда тылы эттэ. Түмүк тыл улуус дьаһалтатын физкультурба уонна успуорка салалтатын начаалынньыгар Иван Оконешниковка бэрилиннэ.

Онон от ыйын 2-3 күннэригэр чулуу ыспартыбыннарбыт улуустат чизин көмүскүү Амма улуунугар айаанна турунуохтара. Кинилэргэ ситиһиилэри, кыайыылары баҕарыабын.

Семен ЖЕНДРИНСКИЙ.

Тыа хаһаайыстыбата

2019 сыллаабы оттоонун былаана

№	Нэһилиэк-тэр	Туһаныллар ходуһа, га	2019 с. от былаана (туонна)	Аһы-лык. Ед	2018 сыллаабы от былаана (туонна)	2018 с. түмүк		ааспыт сылтан уратыта (былаан)	ааспыт сылтан уратыта
						оһулуунна, га	бэлэм-нэнэ		
1	Алабар	1 825	1900,0	798,0	2054,0	1782,0	1724,0	154,0	176,0
2	Арыылаах	2015	1861,0	697,6	1770,0	1792,0	1781,0	109,0	-120,0
3	Бахы	2646	1778,0	746,8	1836,0	1572,0	1781,0	58,0	-3,0
4	Болтоно	4225	1895,0	795,9	1973,0	2810,0	2307,0	78,0	-412,0
5	Болугур	4484	3036,0	1275,1	3220,0	2727,0	3152,5	184,0	-116,5
6	Кытаанах	2963	1768,0	742,6	1952,0	2108,0	1969,0	184,0	-201,0
7	Мугудай	2554	2679,0	1125,2	2884,0	2236,0	2684,0	205,0	-5,0
8	Одьулуун	5000	3378,0	1418,8	3543,0	3229,0	3194,0	165,0	184,0
9	Соловьев	5403	2486,0	1044,1	2681,0	3241,0	2864,0	195,0	-378,0
10	Сыһан	4519	4315,0	1812,3	4806,0	4560,0	4388,0	291,0	-73,0
11	Төлөй	2150	1587,0	666,5	1668,0	2141,0	1672,0	81,0	-85,0
12	Хадаар	3414	1791,0	752,2	2019,0	2849,0	2148,0	228,0	-357,0
13	Хатылы	3792	2104,0	883,7	2193,0	2071,0	2193,0	89,0	-89,0
14	Хайахсыт	3109	1680,0	705,6	1843,0	2010,0	1661,0	163,0	19,0
15	Холтобо	3433	3385,0	1421,7	3787,0	2547,0	3280,0	402,0	105,0
16	Чакыр	3449	2271,0	953,8	2435,0	2741,0	2231,0	164,0	40,0
17	Чурапчы	1060	1616,0	678,7	1829,0	1025,0	1594,0	213,0	22,0
Всего по улуусу		56141,0	39330,0	16518,6	42293,0	41441,0	40823,5	2963,0	-1293,9

Салгыытын хаһыат 3-с стр көр.

Евгений Туриев – Чурапчыга

Сахабыт сиригэр Үрүн тунах ыһаахтар үгэннээн турар кэмнэригэр, бэс ыйын 18 күнүгэр, "Росавтодор" федеральнай суол агентствотун салайааччытын солбуйааччы Евгений Туриев, Дьокуускайтан Магаданга ааһар «Халыма» федеральнай суолтаах суол туругун, үлэ-хамнас хаамыытын билсэн ааста.

Кинини арыаллаан, сүрүн сакаасчыт, «Бүлүү» суол бырабыланын салайааччыта Н.И.Андреев, бу тэрилтэ кылаабынай инженерэ А.В. Дерес о.д.а. туһааннаах исписалистэр, ол иһигэр Арасыйыа наукаларын академиятын (РАН) ирбэт тону үөрэтэр үнүстүүт дириэктэрэ М.Н. Железняк сырыттылар. Биллэрин курдук, федеральнай суолтаах «Халыма» суолун учаастактарга арааран, элбэх тэрилтэ көрө-истэр. Ол курдук, илин энгэргэ Аллараа Бэстээхтэн 90 килэмизтигэр диэри «Адонис» ХЭТ, 90-190 диэри килэмизтигэр биһиги улуустат биэр тутуах тэрилтэ «Дорожник» ХЭТ, салгыы Алдан өрүс биэрэгэр диэри «Тааттаавтодор» АУо көрөн-истэн, араас тырааныспар көрүнэ харгына суох айанныырын хаачыйаллар.

Киин куоракка айанныыр сүрүн аартыктыг туруга үгс киһини долгутар. Кэлинни кэмгэ айанныыттар сайынны өттүгэр бу суолбутугар өрөмүөн үлэтэ утумнаахтык ытыллылар бэлиэти көрөр буолуохтаахтар. Ол курдук, сыһыа асфальт бүрүөһүннээх учаастактар элбээн иһэллэр. Былырын саҕаламмыт үлэ-хамнас, чуолаан Төлөй арааһытын туһайытынан 7 килэмизтигэр усталаах, салгыы Мугудайтан Хаар Балаҕанна диэри 14 килэмизтигэр усталаах учаастактарга үлэ хаамыытын бытаарыта тутуах бэдэрээччигэр өттүлэригэр тахсыбыт итэбэстэр, итинэн суол бырайыагын уларытыыны кытары сибээстээхтэр. Бу учаастактарга санаттан аукцион ытыллан, сана бэдэрээччигэр саҕаламмыт үлэни салгыы тэтимнээхтик ытыахтара дээн эрэллээхтэр.

Төнүлү-Аллараа Бэстээх икки ардыгар уолсайа 40 килэмизтигэр усталаах икки учаастакка Дьокуускайтан «Сельдорстрой» уонна Чувашияттан «Дорисс» дээн улахан тэрилтэлэр аукционна кыайан, үлэ-хамнас күүскэ ытыллан эрэр. Былаан быһыытынан, бу үлэ эһийл 2020 сылга бүтэр. Бу ытыллар үлэлэри Евгений Туриев ситиһи көрдө-иһиттэ, үлэһиттэри кытары көрсөн былааннары туруорда.

"Дорожник" ХЭТ көрөр-истэр 90-190 килэмизтигэр дээх учаастактар туспа болҕомтону ууран, кэпсэти табыста. Биэр сүрүн боппуруоһунан ааспыт үйэ 70-80 сылларыгар суолу ойуохуттан буору анньан онорбуттара, ирбэт тоно ирэн, суолбут кытыытыгар үөскээбит элбэх көлүч-чөлөр суол туругун сыл айы мөлтөтөн иһэллэрэ итинэн улахан уйуктаах аныгы тизхиныкэни уйбат туруктаабы бэлиэтэннэ. Манна сүрүн иһитиннэриини тэрилтэ салайааччыта Гаврил Владимиров онордо, Арасыйыа наукаларын академиятын (РАН) ирбэт тону үөрэтэр үнүстүүт дириэктэрэ М.Н. Железняк бу көстүүнү научнай өттүнэн ситиһи быһаарда. Бу күннэргэ Чурапчыга ытыллыбыт «Люди на мерзлотах ландшафта» дээн аан дойдутаабы научнай сэмизэри кытары дьүүрэллэн, кэскиллээх кэпсэти табыста. Кэлбит салайааччылар уустук усулуобуйа "Дорожник" ХЭТ үлэни-хамнаһы сөл-кө тэрийэн ыта олорорун бэлиэтээтилэр, салгыы тэһими ыһыктыбака, былааннамыт үлэ ситиһиллэригэр баҕа санааларын этилэр. Кэлэр сылларга Аллараа Бэстээх-Чурапчы икки ардыгар асфалтааһын үлэлэрэ салбанан ытылаллара былааннаһын иһитиннэрдилэр. Салгыы Евгений Туриев уонна кинини арыаллааччылар Магадан куоракка айааннагылар.

Федеральнай суолтаах "Халыма" суолугар салалта уонна контуруоллуур тэрилтэлэр өттүлэригэр болҕомто ууруллар. Ол курдук, сотору кэмнэн «Росдортехнология» дээн суолу-иһи контуруоллуур тэрилтэ Хабаровскайдаабы филиалыттан бэрэбизкалиири хамыһыһа кэлэрэ күүтүллэр. Суол үлэһиттэрэ күнү-дьылы, өнүрүк куйааһы аахсыбака үлэ-хамнас үгэннэргэ сыгдыаллар.

Семен ЖЕНДРИНСКИЙ.

Улууска — бу күнүргө

Элбэх оболоох ыялларга — сир учаастага

Бэс ыйын 25-26-27 күнүргө улуус сирин, баайын-дуолун хонтуруоллуур кэмтиэт бэрэссэдээтэлэ Рустам Данилов салайытынан, учаракка турар улууспут элбэх оболоох дьээс кэргэттеригэр уһаайба сирин бизрии утумнаахтык ыытыллар. Быйылгы дьылга 150 ыял Садьыма алааһыгар сага уһаайбалары ыяла былаанналар.

КУМИ бэрэссэдээтэлэ Рустам Романович уонна бу тарилта исписэлистерэ Татьяна Софронеева, Александр Пермяков итиннэ түөрт быраактыкалана сылдьар устудьуон сүрдээх көхтөөх, сатабыллаах үлэлэрин түмүгэр 65 киһи кэлэн, уһаайбалара турар миэстэтин, кыраныссаларын быһаарсаннар, сирдэрин докумуонун оңортороору сайабылыанньаларын биэрдилэр.

“Былырын биһиги элбэх оболоох ыялларга Тумуһахтаах алааһыгар сир учаастактарын бизрэн турабыт. Оттон быйыл бу Садьыма алааһыгар, аңаардас испиһэһинэн көрөн, бизрэгэ сананныбыт. Уһаайбалар бары тыырыллан, анал бэлэһэр саайыллан тураллар, дэлээнэ кэрдиһэн, уот остуолбалара турбуттара, гаас ситимэ да чугас, онон дьон ылан иһиһэ дии саныыбыт. Биллэн турар, сорох сирдэр сииктээх, отторо-мастара аһара үүммүт буолан, биридиһлэн дьон аһаастанар түгүннэрэ үөскүүр, ол аһаастаммыт дьон оннугар испиһэһкэ суруллуу бэрэздэгинэн хамсааһын тахсар. Бу ыялларга докумуоннарын барытын буор-босхо толорон бизрэбит сайабылыанньаларын эрэ бизрэллэрэ ирдэннэлэр. Исписэлистерим уонна быраактыкааннарбыт таһаарыллаахтык үлэли сылдьаллар, онон дьон-сэргэ настырыанньата сэргэх”, — диэн Рустам Романович кэпсэтибитин түмүктүүр.

Семен ЖЕНДРИНСКИЙ.

Үйэтиити

Иннибитигэр — Улуу Кыайыы сыла

Быйыл ыам ыйын 9 күнүн дьоммут сэргэбит олус түмсүүлээхтик тэрийэн, бары дьаһалларга көхтөөхтүк кыттыбыттарын астына бэлэтиибит. Эһиил 2020 сылга Улуу Кыайыы 75 сылын үрдүк таһымга бэлэтиэхтээхпит. Онно бэлэмнэнии быйылгыттан саҕалаан, былааннаахтык тэриллэн эрэр.

Бэс ыйын ортотугар ыытыллыбыт Үйэтиити хамыһыһыатын киэн ыңырыллаах мунньаҥар пааматынньыктары саргытуу болпуруоһа улахан болжомтобо турбута. Ол курдук, улууска үгүс пааматынньыктарбыт Аҕа дойду сэриитигэр, Улуу кыайыыга анаммыттар, онно тийиэн хорсундук сэриилэспит биир дойдутаахтарбыт ааттарын үйэтиитэр сыаллаахтар. Улуус иһинэн үлэлиир пааматынньыктары харыстааһынна хонтуруоллуур, субалиир, учуоттуур болуомучуйаалаах дьоммут В.П. Герасимов уонна М.В. Дьячковскай хамыһыһыаҕа иһитиннэри оңорбуттарынан, үгүс пааматынньыктарга өрөмүөн үлэтин тэрийи эрайыллар билиннэ. Салгыы эттэххэ, улуус баһылыгын эбээһинэһин толоросчу А.А. Ноговицын уонна баһылыгы социальнай болпуруостарга солбуйааччы Н.И. Аммосов, баһылыгы тутууга солбуйааччы Р.Г. Васильев, үл салаатын салайааччы Т.Т. Брызгаева кыттыылаах улуус киинигэр баар Аҕа дойду сэриитигэр кыттыбыт дьоммутун үйэтиитэр улахан пааматынньыктыын өрөмүөннүүр туһунан кэпсэти буолбута. Манна пааматынньыгы тийиэн көрүү түмүгэр улахан өрөмүөн уонна санардыы үлэлэрэ хайаан да ыытыллар ыйыллыбыта. Чурапчы нэһилиэгин баһылыга В.Д. Сивцев эмиэ бу кэпсэтигэ кыттыһан санаатын уурбута махталлаах. Онон бу киэн туттар, сүгүрүйэр пааматынньыктыын тупсарыыга суба ылыллыбыта.

Хас нэһилиэк аайы Кыайыы пааматынньыктарыгар былааннаах үлэ ыытыллара ирдэнэр. Үлэ чуолаан, быйыл эрэ ыытыллара табыгастаах. Эһиилги сылга муус устар эрэ ыйга бириэмэ баар буоларын бары билэбит. Онон нэһилиэк аайы хамыһыһалар ылса охсон, быйыл сайынныттан үлэни-хамнаһы саҕалыыллара наада.

Нэһиликтэр дьаһалталара Улуу

Кыайыыга анаммыт плакаттары, бәннердары ыйыырга дьулуһуохтары наада. Манна уопастыбаннас куус — көмө буолан, албан ааттаах, биер дойдутаахтаргыт ааттарын үйэтиитэргэ субэлиэхпит этэ. Ол курдук, Хадаардар С.Д. Флегонтовека анаммыт бәннеры саамай көстүүлээх сиргэ туруора охсон, ычакка иити — үөратии эйгэтин тэрийиэхтэрин сөп. Холбур быһыытынан эттэххэ, итинник. Аны акция быһыытынан ытыктабыллаах бэргээннэрибит олорбут дьыалэригэр анал Кыайыы уордьана моһуоннаах бэлэни иилэрибит буоллар, сиэннэр, хос сиэннэр устуоруйаҕа, кэм бэйэлэрин дьонноругар сыһыаннаабы ингэриниэхтэрэ. Аны күһүн оскуолалар, уһууааннар, кулууптар, бибилиэтиэкэлэр, дьаһалталар тастарыгар, истэригэр Улуу Кыайыыга анаммыт тематическай плакаттар иитэр-үөратэр истиэндэлэр санардыллан, аныгылыы тупсабайдьк оһоһуллан туруохтара этэ.

Ыччактарыт Улуу Кыайыыга анаммыт араас дьаһаллары тэрийэн ыыталларыгар тэрилтэлэр, дьаһалталар өйөбүл буолаллара ирдэнэр. Чурапчы ыччата сонун уонна толору ис хоһоонноох дьаһаллары тобулан оһороругар эрэнэбит. Күһүөрү элбэх үлэ ыытыллара ирдэнэр, онно ыччат көхтөөх буоларыгар, тус инициативалары көтөҕөрүгэр эрэлбит улахан. Быйылгыттан сэрим сылын оһолорун туһунан үгүстүк ахтар, этэр буолулар. Ол — саамай сөп. Кинилэр сүтэриһтэрэ олус элбэх — дьоллоох оһо саастарын сэрии дьалхаана сотон аастаҕа. Бу дьоммутугар улахан болжомто ирдэнэр. Бастатан туран, ахтыылары хомуйуу нэһиликтэринэн тэриллэн ыытыллара наада. Иккиннэн, ыччат уопастыбаннай түмсүүлэрэ шефтэһэр үлэни ыыталлара эбитэ буоллар. Ытык дьоммутун көрсөн, кинилэргэ болжомто уураллара олус суопталаах буолуо этэ. Кыайыы сырдык сулуһа хас биердии ыччат, эдэр көлүөнэ дьоммут сүрэдэр устуоруйа кырдыгын кэрэһэлээн, төрөөбүт дойдуга тапталы, ааспыт кэм албан ааттаах улуу көлүөнэтигэр сүгүрүйүү тыһынын ингэриэхтээх.

Оһон быйылгыттан саҕалаан үлэни-хамнаһы нэһиликтэр ахсын былааннаахтык саҕалыабыт. Иннибитигэр — Улуу Кыайыы сыла!

Афанасий ЗАХАРОВ.

Туйгун выпускниктарга мэтээллэри туттардылар

Бэс ыйын 28 күнүгэр Чурапчы улуусун туйгун выпускниктарыгар мэтээллэри туттарыы улуус дьаһалтатын мунньахтыыр саалатыгар үөрүүлээх быһыыга-майгыга ыытылынна.

Улууска быйыл уопсайа 241 үөрэнээччи оһуоланы бүтэрдэ. Кинилэр ортопоругар 9 оһо “Үөрэххэ уһулуучу

ситиһиһлэрин иһин” мэтээллэринэн үөрэхтэрин түмүктэтиһэр.

Мэтээли Степан Макаров аатынан Чурапчытаагы гимназияттан Алия Ефремова, Айсен Макаров, Алена Платонцева, Нарыйа Попова, Иван Павлов аатынан Чурапчы орто оһуопатыттан Милена Кузьмина, Уйгулаана Николаева, Дмитрий

Коркин аатынан Олимпийскай эрэллэри бэлэмниир Чурапчытаагы өрөспүбүлүкэһиһкэй ыспартыһынай орто интэринээт оһуопаттан Ангелена Шестакова, Евгений Пермяков, Георгий Башарин аатынан Сылан орто оһуопатыттан Кыыда Левина туттулар.

Үөрүүлээх чааска эбэрдэ тылы улуус дьокутааттарын Сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ Афанасий Захаров, улуустаагы үөрэх саалататын начаалынньыга Тамара Павлова, Чурапчы нэһилиэгин баһылыгын 1-кы солбуйааччы Алексей Буриев, Сылан нэһилиэгин баһылыга Егор Сивцев, төрөппүттэр ааттарыттан улуустаагы пенсионнай фонда старшай исписэлиһэ, Чурапчытаагы гимназия 1999 сыллаагы үрүн көмүс мэтээл ханайына Саргылаана Макарова эбэрдэ тылы эһитилэр. Медалистар ааттарыттан харда тыл Бүтүн Араһсыһыаҕаагы физика, математика олимпиадаларын призера, өсөйбөл оонньуутугар өрөспүбүлүкэ хас да төгүллээх чөмпүйүөнэ, VI-ыс “Азия оһолоро” Оонньуугарын кыттыылааҕа Евгений Пермяков эһитилэр.

«Бу выпускниктар бары предметнай олимпиада кыайылаахтара, араас куонкурустар, ыспартыһынай күрэхтэһиһлэр бастыһнара

буолаллар. Улуус дьаһалтата туйгун үөрэнээччилэрибитин чияһирибит үгэһэ кубулуйда», — диир Чурапчы улуусун баһылыгын үл, экономика уонна инвестиция болпуруостарыгар солбуйааччы Алексей Егоров.

Иһикигэ эрэллээх, ыарахантан самныбат үрдүк култууралаах дьон буолун. Ханна да сырттарыт үөрэммит оһуопалытын, уһуйбут учууталларытын, биергэ оһуоланы бүтэрибит доһотторугутун умнуман, куруутун билсэ турун. Бука бары талбыт идэһэтигэр туттарсан, ситиһиһлээхтик үөрэһин. Тапталлаах Чурапчыт улуусугар, Сахабыт сиригэр туһалаах дьон буоларгытыгар баҕарабыт! Ситиһиһини, дьолу!

Семен ЖЕНДРИНСКИЙ.

Улууспут бигэ туруктанарын, сайдарын туһугар

Билинги олох сайдыытын, хайа бабарар киһи, хаһаайыстыба, улуус, судаарыстыба инники хардыытын, уйгутун үп-харчы өттүнэн бигэ туруга, баайа-дуола быһаарар. Итиннэ үбү-харчыны мунньуу, таба туһаны улахан оруолу ооньуур. Улууспут бигэ туруга, инники хардыта эмиз үбү-харчыны кытары сибээстээбэ өйдөнөр. Бүгүн билиги хаһыалпыт „Исписэлиис тырыбыната“ рубрикатагар Чурапчы улууһун дьаһалтатын үкэ управлениетын начаалынньыгымыын Таисия Титовна Брызгаевалыын кэпсэтибитин бэчээттибит.

Таисия Титовна Соловьев нэһилиэтин Мырыла бөһүөлэгэр 7 оҕоһоох Татьяна Никифоровна Илларионова, Тит Никоневич Брызгаев дьиз кэргэттэригэр бэһис оҕонун күн сиригэр кэрбүтэ. Амма орто оскуоланын үөрэнэн бүтэрэн, 2 сыл дойдутугар „Маарыкчаан“ ыччат-комсомольскай ферматыгар ыанньыксытынан үлэлээбитэ. Дьокуускайдаагы кооперативнай техникуму үөрэнэн бүтэрэн, Уус Алдан Хомустаах нэһилиэгэр маҕаһыанна атыһыттаабыта. Салгыы Соловьев оскуолатыгар бугаалтырынан, Хатылы нэһилиэгин дьаһалтатыгар кылаабынай бугаалтырынан үлэлээбитэ. Дьокуускайдаагы тыа хаһаайыстыбатын академиятыгар кэтэхтэн үөрэнэн экономист-бухгалтер идэтин баһылаабыта. 2009 сылтан Чурапчы улууһун дьаһалтатыгар экономика управлениетыгар бастаан экономистинан онтон бу управление начаалынньыгынан үлэлээбитэ. 2019 сылтан улуус дьаһалтатын үкэ управлениетын начаалынньыга. Муниципальной сулууста, Экономика

министиристибиэтин туйгуна.

„Чурапчы улууһа (оройуона)“ муниципальной тэриллии үкэ управлениета бу улуус дьаһалтатын иһинэн үлэлиир структурнай подразделение буолар, олохтоох бэйэни салайыны сисистэмэтигэр киирсэр. Барыта 19 үлэһиттээх. Начаалынньыгы солбуйааччынан Егор Евсеевич Сухаринов, учуот уонна отчуотунас отделыгар 3 киһи, салайааччы Татьяна Васильевна Ажигитова, Бүддьүөт отделыгар 5 киһи, салайааччынан Лидия Михайловна Саввина, финансовый операция отделыгар 4 киһи, салайааччынан Александр Павлович Махаров, ревизия уонна хамнас отделыгар 3 киһи, салайааччынан Матрена Дмитриевна Челалова, каадырдары аттаран туруорууга исписэлиһинэн Елена Николаевна Каженкина үлэлииллэр. Исписэлиистэр бары анал үрдүк үөрэхтээхтэр.

Итинтэн сүрүн өттүлэрин ылаха:

„Чурапчы улууһа“ муниципальной тэриллии бүддьүөт, нолуоктан уонна нолуоктан ураты дохуот дохуоттуур чааһын былааннарын толоруу, ороскуоттуур чааһын сыалыгар сөптөөхтүк былааннаан туттууну көрүү, толоруу, хонтуруоллааһын буолар. Улуус социальной-экономической сайдыытын сыллаагы бүддьүөтүн бырайыагын онорор. Маны оноруу сыл бүтүүтэ – сэттиньи ыйтан сабаланаар. Улуус дьокуутааттарын бюджетнай хамыһыатыныын үлэлэһэр. Икки төгүл аабыны уонна публичнай истиини ааһан, улуус Мунньабынан бигэргэнэр. Барыта 18 муниципальной тэриллиилэр (нэһилиэктэр, улуус дьаһалталара) бүддьүөттэрэ бу управлениенан хонтуруолланан ороскуоттаналлар, уларытыллар, чуолкайдааһыннар ытыллаллар. Холобур, улуус 2019 сыллаагы бүддьүөтэ сыл сабаланыытыгар 2

улууһа” муниципальной тэриллии социальной-экономической сайдыытын 2030 сылга диэри стратегията” докумуону онорон, улуус Мунньабынан бигэргэттэрбиттэрэ. Бу стратегия 2019 сылтан үлэтин сабалаата.

Российской Федерация уонна Саха Өрөспүүбүлүкэтин финансага министиристибиэлэрин финансовый бюджетнай былааннааһыныгар, үбүн хааччыйыга, отчуоттары онорууга бүддьүөт сыһыаннаһыларыгар болпуростарга үлэлэригэр кыттыны ылар Ый аайы олохтоох бүддьүөт туолуутун Саха Сиригэр Үкэ министиристибиэтигэр отчуоттуур. Үлэлэригэр „Бүддьүөт-смайт“, „Свод-смайт“, „1С Бухгалтерия“, о. д. а. анал бырагыраамаларынан үлэлииллэр.

Улуус нэһилиэктэрин, тэрилтэлэрин финансовый үлэһиттэригэр аналлаах сэмминэрдэри, мунньахтары тэрийэн ытыллар. Управлениета сыһыаннаах, киһилэр быһаарар кыахтаах суруктары, сайабылыанналары, үнсүүлэри кытары үлэлэһэр.

Управление үлэти сыл түмүгүнэн „Оценка качества финансового менеджмента“ диэн балаһыанньаанан сыаналанар. Өрөспүүбүлүкэбэ инникилэр кэккэлэригэр сылдыллар. Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр бигэргэппит балаһыанньатынан улуустар икки эрдэларыгар олохтоох дьаһалталар үлэлэрин социальной-экономической көрдөрүүлэригэр күрэхтэһиигэ Чурапчы улууһа 2015 сыл түмүгүнэн бастагы миэстэни ылбыта. Салайааччы Таисия Титовна тэрилтэтин үлэтин салааларынан биир-биир быһааран кэпсээтэ, хас да төгүл отделын начаалынньыктарын ымыран кэпсэтиннэрдэ. „Үлэһиттэригэр бары анал үөрэхтээхтэр, үрдүк билиилээхтэр үлэбэ уопуттаахтар. Кэлэктип уруккуттан олохтоммут үтүө үгэстэрдээх, сүрдээх түмсүүлээх. Үлэни таһынан араас дьаһалларга, суботунньуктарга көхтөөхтүк кытабыт, сынныаланмытын биригэ көдүүстээхтик атаарыт. Эрдэ үлэлээбит кырдыабаастарбытын, батэрээнэрбитин кытары мэлдьи сибээһи тутуһабыт“, – диэн үөрэ-көтө сэлэргиир.

Улууспут сайдыытыгар улахан оруоллаах бу управление үлэтигэр ситиһиилэри, тус олохторугар дьолу-соргуну!

Алексей СЛЕПЦОВ.

2014 сыллаахха үп управлениета Үп Министиристибиэттэн араасан, улуус дьаһалтатыгар бэриллбитэ. Улуус баһылыгын уонна улуус Мунньабын быһаарыларынан Үп уонна Экономика управлениелара холбоһон биир управление тэриллбитэ.

Начаалынньыгынан Таисия Титовна ананан, 5 отделлаах, 22 үлэһиттээх 2018 сылга диэри биригэ үлэлээбиттэрэ. 2019 сылтан икки аны араарыттарга—экономика уонна үп управлениеларыгар. Экономика управлениетыгар начаалынньыгынан Николай Ильич Петров ананан үлэлиир.

Чурапчытаагы үп управлениетын туһунан, балаһыанньаттан көрдөххө, үлэлиир болмуочуйалара 66 пууннаах.

млрд. 778 мөл. буоллабына, бастагы кыбаартал түмүгүнэн 3 млрд. 083 мөл. буолбута.

Улууска барыта 10 казеннай, 76 бюджетнай, автономнай, 1 муниципальной-унитарнай тэрилтэ баар. Ону таһынан 18 муниципальной тэриллии, ол иһигэр култуура тэрилтэлэрэ.

Олохтоох бүддьүөт кассовый былаанын оноруу бэрээдэгин бигэргэтэр, отчуоттары кэмигэр түһэриини ирдиир, хонтуруоллуур. Бүддьүөт сокуонун тутуһууга уонна толорууга мониторинг ытыт.

Улуус социальной-экономической сайдыытын бырагырааматын онорууга үлэлэһэр. 2018 сыллаахха „Чурапчы

Тыа хаһаайыстыбата

Салгыыта. Иннин хаһыат 1-кы стр. көр.

Чурапчы улууһугар 2019 сылга оттооһун былаана

п/п	Нэһилиэк- тэр	Былаан, туонна	к.едн	Ыйдар											
				былаан	ол иһигэр			былаан	ол иһигэр				былаан	ол иһигэр	
					от ыйа	15	22		29	атырдыах ыйа	5	12		19	26
1	Алабар	1900,0	798	703	95	418	703	1710	1007	1311	1539	1710	1900	1843	1900
2	Арыылаах	1661,0	698	615	83	365	615	1495	880	1146	1345	1495	1661	1611	1661
3	Бахсы	1778,0	747	658	89	391	658	1600	942	1227	1440	1600	1778	1725	1778
4	Болтоно	1 895,0	796	701	95	417	701	1706	1004	1308	1535	1706	1895	1838	1895
5	Болугур	3 036,0	1275	1123	152	668	1123	2732	1609	2095	2459	2732	3036	2945	3036
6	Кытаанах	1 768,0	743	654	88	389	654	1591	937	1220	1432	1591	1768	1715	1768
7	Мугудай	2 679,0	1125	991	134	589	991	2411	1420	1849	2170	2411	2679	2599	2679
8	Одьулуу	3 378,0	1419	1250	169	743	1250	3040	1790	2331	2736	3040	3378	3277	3378
9	Соловьев	2 486,0	1044	920	124	547	920	2237	1318	1715	2014	2237	2486	2411	2486
10	Сылан	4 315,0	1812	1597	216	949	1597	3884	2287	2977	3495	3884	4315	4186	4315
11	Төлөй	1 587,0	867	587	79	349	587	1428	841	1095	1285	1428	1587	1539	1587
12	Хадаар	1 791,0	752	663	90	394	663	1612	949	1236	1451	1612	1791	1737	1791
13	Хатылы	2 104,0	884	778	105	463	778	1894	1115	1452	1704	1894	2104	2041	2104
14	Хайахсыт	1 680,0	706	622	84	370	622	1512	890	1159	1361	1512	1680	1630	1680
15	Хоптобо	3 385,0	1422	1252	169	745	1252	3047	1794	2336	2742	3047	3385	3283	3385
16	Чакыр	2 271,0	954	840	114	500	840	2044	1204	1567	1840	2044	2271	2203	2271
17	Чурапчы	1 616,0	679	598	81	356	598	1454	856	1115	1309	1454	1616	1568	1616
	Улуус үрдүнэн:	39330,0	16518,6	14552,1	1986,5	8652,6	14552,1	35397,0	20844,9	27137,7	31857,3	35397,0	39330,0	38150,1	39330,0

Обо сынналаа

Сайыны көдүүстээхтик атаараллар

Чурапчы нэһилиэгэр обо сынналаагың тэрийи көдүүстээхтик ытыллар. Ол курдук, улууспут туһааннаах салалталарын өйөөлүлэринэн "Сайыны – көдүүстээхтик" дьэн лаабырга оболор сынныа эрэ буолбакка үлэлииргэ үөрэнэллэр.

Ол туһунан лаабыр салайааччылар Марианна Слепцова уонна Мария Сивцева манньк кэпсигилэр: "Сайыны – көдүүстээхтик" дьэн ааттаах биһиги лаабырбыт бэс ыйын 17 күнүттэн бастакы сезонун арыян үлэтин сабалаабыта. Бу обо сынналаагың уонна дьарыктаах буолуутун тэрийэр лаабырбыт былырынныгыттан ыла "Үөрүү" обо дьобурун эби сайыннарар киин дириэктэрэ Иван Уаров көбүлээһининэн уонна Чурапчы улуунун уонна нэһилиэгин дьаһалталара, улуустаабы социальнай бырабылыанньа, улуустаабы дьарыктаах буолуу киинэ, саастарын ситэ туола илик оболору кытта үлэлиир кэммитигэр уолсай субэпэринэн, өйөөлүлэринэн тэриллэн аһыллыбыта. Манна сүрүннээн, социальнай арананан көмүскэлэ суох оболору хабан сырытыннарыбыт, сырдыха-кэрэбэ талаһарга, дьарыктаах буолалларыгар уһуйабыт.

Ити түмүгэр киинлэр хамнас аахсан, күһүн үөрэнэ баралларыгар үөрэнэр тэббириннэрин, таңастарын-саптарын о.д.а. наадыйар малларын атыылаһар кыахтаналлар. Биһир сезон өрөбүлэ суох икки нэдиэлэ тоһору сылдьаллар. Бастакы сезонмут бүтэн ээрэ, Мындабаайыга тийэн түмүктүөхтээхпит. Оболор лаабырдарын олус сөбүлүүллэр. Үлэбит сүннэ – сквердар, былаһааккалар сыыс отторун, бөҕү-сабы хомуйуу буолар, ол эрээри үлэһэн эрэ мунурдаммакка, оболорго сөптөөх сынналаагы, араас таһымнаах дьарыктары ытыабыт. Ол курдук, Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтатын көмөтүнэн оболор босхо киинэ тыйаатырыгар сылдьаллар, күнүс миннигэс ас-үөл тэриллэр, улуустаабы социальнай-психологическай киин психологтара кэлэн араас таһымнаах трениннэри, оонньуулары ытыталлар. Семен Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын дириэктэрэ Надежда Уарова автобус анаан Мындабаайыга айаннаары сылдьабыт, оон барыларыгар махталбыт мунура суох.

Сайаана Сивцева, Семен Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын 9-с кылааһын үөрэнээччигэ: "Лаабырга уон биэс буолан сылдьабыт. Пааматынныктарга уонна сквердэргэ бөҕү-сабы ыраастыыбыт. Лаабырга бастакы сылбын сылдьабын, сөбүлээтим".

Влада Оконешникова, Семен Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын 11-с кылааһын үөрэнээччигэ: "Үс сезон устата

сылдьар былааннаахпын. Босхо аһааталлар, босхо киинэбэ сылдьабыт, сотору Мындабаайыга барабыт. Бөҕү-сабы ыраастыыбыт, сибэкки олордобут. Нэһилиэкпит олохтоохторун ыңырыам этэ – бөҕү-сабы ыһымыам, анал дьааһыктарга бырабын. Туораттан көрөргө куһаҥан бадайы эбит".

Эдуард Кривошапкин, Иван Павлов аатынан Чурапчы орто оскуолатын 10 кылааһын үөрэнээччигэ: "Мин бу лаабырга иккис сылбын сылдьабын. Былырын нэһилиэк киин өттүгэр сылдьабыт эбит буоллахпына, быйыл арыый кырыы учаастактары эмиэ хабан үлэһи сылдьабыт. Үлэ фрона син биһир уруккутунан хаал-быт, ол эрээри былырын бөх-сах эрэ хомуйар эбит буоллахпына, быйыл сыыс оту эмиэ ыраастыыбыт. Дьон-сэргэ бөҕү-сабы мээңэ быраҕара былырынныгытааҕар аһыйаабатах. Бөх дьааһыктара бааллар ээ, тобо онно бырахпакка нэһилиэк иһин сыһырдалларын өйүм сатаан холлот. Сквердэргэ, пааматынныктарга харыстабыллаахтык сыһыаннаһаллара буоллар дьэн баалаахпыт. Лаабыры уолсай ылан эттэххэ, былырынныгытааҕар түбүстэ. Харчыга наадыйар оболор үгүстэр, эрдэттэн лаабырга суруйтаран киһирэллэр. Оон биһир саастыылаахтарбар кылгас сайыны халтай атаарбакка, үлэлээн-хамсаан көдүүстээхтик атаараргытыгар ыңырабын".

Эдуард Кривошапкин элпитин курдук, хас биһирдибит кылгас сайыны көдүүстээхтик атаарарбыт, биллэн турар, олус туһалаах буоллаҕа.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

Биһиэхэ суруйаллар

Утуммут ууһуур, удьуорбут салҕанар

"Утум ууһуур, удьуор салҕанар..." дьэн ааттаах бэртээхэй кинигэни бэс ыйын 23 күнүгэр Одьулуун нэһилиэгин Үрэх-Күөрэ учаастагың Ытык Ыала Александра Романовна, Дмитрий Николаевич Седалищевтар оболоро таһаартаран бэлэх ууннулар уонна абаларын 115, ийэлэрин 100 сылын бэлэһтээн, ийэлэринэн Сергеевтары, абаларынан Седалищевтары мунньан, үөскээбит түөлбэлэригэр, ийэлээх абалара үлэлээн, олон ааспыт Хонду үрэхтэрин үрдүгэр Ыһах ыстылар.

Кинигэни абаҕам кыра кыһа, эостехник идэлээх Марфа Дмитриевна, ахтылары хомуйан, таһаартарбыт. Онтон түмсүүнү улахан кыыс Варвара Дмитриевна ийэлэн-сабалаан, дьаһайан салайда. Ас-үөл дэлэйдик астаммыт, биһир дьиз кэргэн ыңырыпта дьитэххэ, барыта 100-тэн таһа буолан муһун-убут. Абаҕалаах санаһым арыс оболоруттан, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ бэйэлэрэ да үгүстэрэ көрөргө астык буолла. Боростуой, үлэни эрэ өрө тулпут саха дьонун сэмэй дьоллору, сибэкилэрэ, удьуордара – оболоро...

Саха дьонун сиэрин-туомун тутуһан, сири-уоту аһаттылар, алгыс түһэрдилэр, салама баайдыбыт, арыылаах кымыһы ыймахтаан алаадынан күндүлэннибит. Абаҕабыт оболоро быйылгы дьылга үбүлүүйдээх аймактарын бэлиэтээн, бэлэхтэрин ууннулар. Ол курдук 80 сааһын томточчу туолбут эдьийбигигэр Анисия Ивановна Шадринаба, 75 сааһынан Нина Николаевна Поповаба, 70 саастарынан Дария Николаевна Корякинаба, Анастасия Ивановна Давыдоваба, 65 саастарынан Евдокия Андреевна Сергееваба, Анна Петровна

Седалищеваба, 60 саастарынан Октябрина Петровна Варламоваба, Дария Дмитриевна Хоютановаба «Көмүлүөк» сахалыы иһит нобурун бэлэхтээнэр үөрдүлэр-көттүлэр, итиэнэ бу күн кырачаан сиэн кыыс Алиса Никанорова 5 сааһын туолан бэлэх тутта. Эдьийбит Анисия Ивановна абаҕатыгар харда махталын эттэ, абыс кылаас кэнниттэн ныйрэй көрөн киһилэргэ дьизэлэммитин, сайыны быһа бэлэһепит уларсан абыраммытын, наһаа үчүгэйдик сайылаабытын абынна, истинник махтанна. Улааппыт уһайбаларын саналыы тыыннаан, дьизгин –уотун тупсарынан, Үрэх-Күөрэбэ олохсуйбут Евдокия, Дмитрий Седалищевтарга махтанан, өссө да түмэ, чэгиэниик, байылыаттык, дьоллоохтук олороллоругар албаан, бэйэтэ онорбут ыабыйалаах, тууяастаах сылгы сизллээх эриэккэс саламатын бэлэх уунна. Сиэн кыргыттарга Надяба, Машаба оболоммуттарынан эбэрдэлээтилэр, бэлэхтэри туттардылар.

Үбүлүүйдээхтэри эбэрдэлээн, кыраһыт сиэн кыргыттар үккүүлээн тэйдилэр. Кийит кыыс Мотрена Лазарева тойук туойда, Аля Петрова хомустаан дьуруһутта, Василий Хоютанов, Михаил Дьяконов кэлбит дьону эбэрдэлээн ырыалары ыллаатылар.

Оболор абалара сыһыары сымнаҕас майылаабын, олон турбат үлэһитин бэлиэтээтилэр, биһиргэ үлэлээбиттэрэ, билигин Үрэх-Күөрэ Ытык кырдыабаастара – Гаврил Егорович Калитонов, Яков Иванович Лавров уонна абаҕабыт илпит уола Петр

Михайлович Массаев, онтон санаспыт Александра Романовна асчытын, оболоругар ерүү таңастыган кэтэрдэрин, ыалдытымсабын туһунан абыннылар, Мырылаттан Нина Николаевна Попова аймактарын Сергеевтэри сырдатта.

Куораттан санаспыт быраата, профтех үөрэхтээһин Бочуоттаах үлэһитэ Петр Петрович Сергеев, быраата Николай кэргэнинэн Евдокиялыын, сиэннэринэн Анаалыын, Виктордыын уо.д.а. кэлбиттэр. Сергеевтар төрүттэрэ сүрдээх киһигэр көбүстээх үлэһит бөҕө дьон эбиттэр.

Олох араас кэмнэригэр, былаас уларыйытыгар репрессия абабаларын хаарыйыт, холхуос бэрэссэдээтэлэ Ньухулай куһаҥан санаалаах дьон илииттээн өлөрүллүбүт. Онтон уола Дьоруой пионер Сима Сергеев вармыйаба барарган күрэнэн саһан сылдьар дезертир ыарахан илииттээн өлбүт...

Утум ууһуур, удьуор салҕанар. Таай абабалара Валерий Сергеев бэйэтэ хаама сылдьар легендарнай киһи этэ, киһи аэросани оностон кэлэрин, матассыкыл суоһуна киһиэхэ эрэ баарын, улахан баай фантазиялаах, билиилээх-көрүүлээх араас от-мас тэийиитин чөлчөтүһэр үлэлэрдээх, рационализатор, фотограф буоларын биһиги көлүөнэ киһи тутта истарбыт. Дьобур салҕанар эбит – норуот маастардара, Валерий кыһа Марфа быыстапкатын туруорда, былыргы дьикти нарын иис – кыбыты паннолары, оттон санаспыт Олексөөс улахан кыһа Варвара Дмитриевна кыһынан онһуктарын туруордулар, сиэн уолбут Филипп Седалищев быһахтары таптайан быыстапкаба

кытынна, кэккэ ситиһиилэрдээх эбит. Быйыл биһигини кэтэспиттии, ыһахтыыр кырдалбытыгар сардааналар тыллыбыттар, остуол тардылынна, кымыс иһилинэ, хардарыта эбэрдэ тыл этилинэ, араас ырыалары ыллаатыбыт, сүргэбит көтөбүлүннэ, үөрдүбүт, эдэр обо саастытын санаатыбыт. Лотерея оонньонно, сүрүн бириини – убаһаны Александр Петрович Сергеев туруорбут. Ону эдьийдэрэ Варвара Дмитриевна сүүйдэ. Оһуохайдаан ылпыбыт, сахалыы танас, уһун суһуох куонкурстара ытылыныннар, ыспартыбынай көрүнүгэрэ – сүүрүүгэ, мас тардыһыга, халсабайга эдэрдийи-эмэниин бары кыттан үөрдүлэр-көттүлэр.

Мин аҕам убайдарын уопаттара Афанасий, Егор Седалищевтар эдэрдэргэ бэйэлэрин кэс тылларын, эбэрдэлэрин этилэр.

1989 сыллаахха биһиргэ олорбуттара 50 сылын бүтүн учаастагынан кулуупка бэлиэтээбит, 8 обону ыал, дьон онортообут ытык ыалбыт Александра Дмитрий бэйэ сылларынан, нэһилиэк баһылыга Людмила Васильевна Ефремова, нэһилиэк кырдыабаастарын түмсүүтүн салайааччыта Екатерина Ефремова эбэрдэлээтилэр. Манньк тэрээһини тэрийбит нэһилиэк мусуойугар бэйэтин онһугун, сөрүөтүн бэлэх ууммут Варвара Дмитриевнаба «Нэһилиэк сайдыытыгар кылаатын иһин» анал бэлиэни туттардылар.

Бары да истинник саныыр дьоммут ыччаттара төрөппүттэрин санаан-ахтан, түмэн, кинигэ таһаартарыттарынан астынныбыт. Быраалпытыгар Дмитрий Дмитриевичка, балтыларбытыгар Варвара, Мария, Евдокия, Дария, Марфа Дмитриевналарга, киһилэр дьиз кэргэттэригэр, оболоругар, сиэннэригэр, манньк тэрээһини бары ылынан көхтөөхтүк тэрийбиттэринэн, улаханник махтанабыт. Бары үтөнү бабаран тарбастыбыт, массыына кэтэһэ таарыйа, абаҕабыт тэлгэһтигэр сылаас үүттээх чэйи истибит, күөх ньаассын окко олон сайылыкка көтүү, үөрүүлээх киһэлэрин санаатыбыт, биһиргэ алгыспыт үтүө дьоммутун ахтан-санаан аастыбыт.

Таисия (Седалищева) СИВЦЕВА, социальнай эйгэ бэтэрээнэ.

Увековечивание

Открылся монумент для ветеранов боевых действий

ребята уходили юнцами, а возвращались ветеранами боевых действий, честно выполнившими свой долг. И сегодня мы благодарим ветеранов за их стойкость, мужество, верность присяге, – сказал председатель улусного Совета депутатов Афанасий Захаров. Председатель улусной общественной организации Совета ветеранов боевых действий Илья Березкин: «Сегодня мы вспоминаем всех, кого забрала война на Афганской войне и на Северном Кавказе. Сегодня мы разделяем боль утраты с родственниками погибших. Мы должны сделать все, чтобы на нашем памятнике больше не появилось ни одной фамилии. Выражаем огромную благодарность администрации Чурапчинского улуса и наслега и всем тем, кто нас поддержал для установки монумента».

«Сегодня мы отмечаем очередную дату начала вывода советских войск из Афганистана. Это день памяти не только о воинах-афганцах, но и всех тех, кто отдавал свой долг за пределами нашей Родины, кто участвовал в боевых действиях в Афганской и Чеченской республиках, о всех воинах-интернационалистах. Я хочу сказать, что мы не забываем подвиг погибших. Слава, всем павшим! – сказал депутат Ил Тумэн, капитан в запасе Семен Никитин. – А ветеранам я хочу пожелать здоровья, чтобы все беды остались в прошлом».

Сегодня в Чурапчинском улусе проживает 46 участников и ветеранов боевых действий.

Поэтому сегодняшняя дата для Чурапчинцев не просто памятная, она очень значимая.

За вклад в военно-патриотическое воспитание молодежи, за активную работу в реализации программ, направленных на реабилитацию и социальную поддержку ветеранов, инвалидов и семей погибших защитников Отечества, а также в связи с празднованием 30-ой годовщины вывода советских войск из Афганистана в торжественной обстановке активисты общественных организаций получили почетные грамоты, благодарственные письма и юбилейные медали. В торжественной части приняли участие руководитель комитета Солдатских Матерей Мария Емельянова, заместитель Главы улуса по социальным вопросам Николай Аммосов, глава Чурапчинского наслега Владимир Сивцев, ветеран боевых действий Гаврил Владимиров.

Всего в боевых действиях

погибли 40 молодых якутян из них 2 солдата из нашего улуса. Их память жители Чурапчи почтили минутой молчания, выложили цветы к подножию монумента.

Семен ЖЕНДРИНСКИЙ.

Тэрилтэ түбүгү

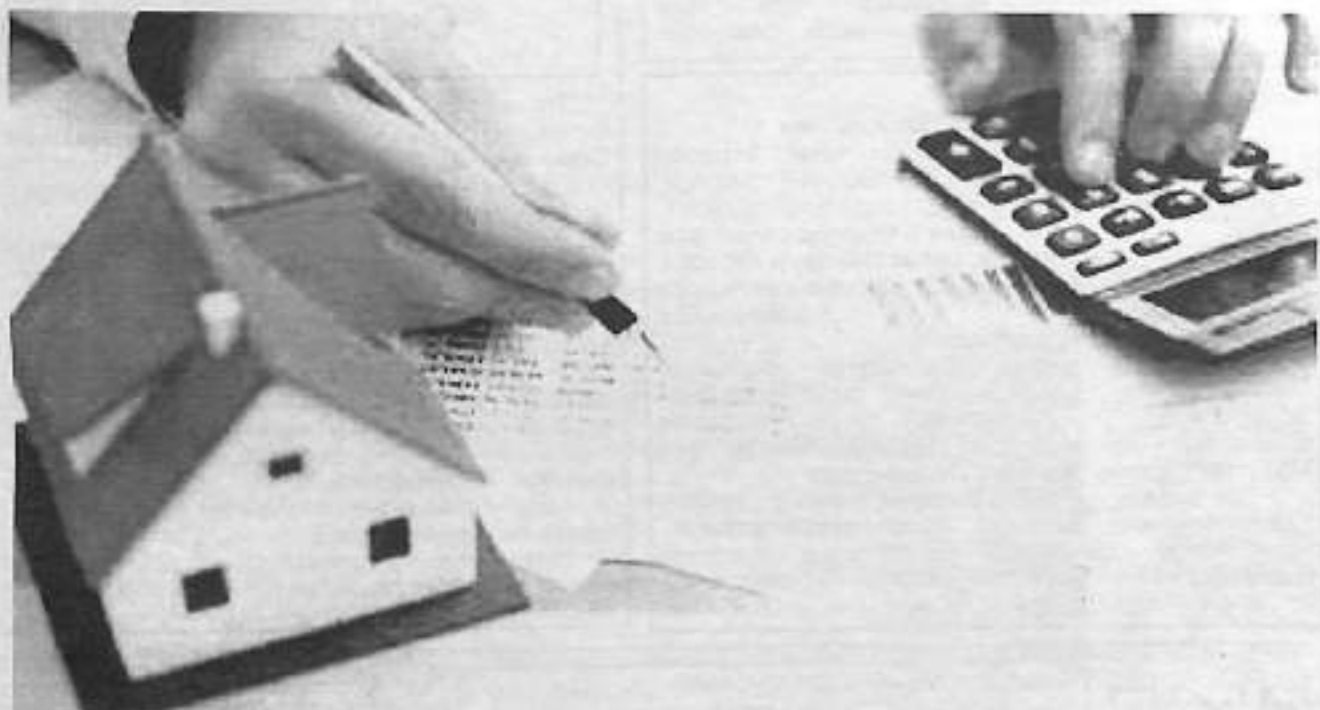
Чурапчытаабы субсидия агенствота ааспыт сыллаабы үлэтин түмүгүн таһаарда

Чурапчы улуусунан үлэлиир субсидия аадырыстаах сулууспата хомунаалынай өнгө иһин улууска тэрийбит 2018 сыллаабы үлэтин түмүгүн таһаарда. Ол туһунан субсидия агенствотун салайааччыта Мария Андреевна Ильина манньк кэпсиир:

– 2018 сылга улууспут урдунан хомунаалынай өнгөнү төлүүргэ субсидиянан 660 ыал туһанна, уопсай суума сылга 18 мөл. 855 тыһ. 40 солк тэннэстэ. Биир ыалга субсидия ыйдаабы кээмэйэ 2380,73 солк тэннэһэр.

СӨ Бырабыыталыстыбатын 2016 сыл атырдьах ыйын 25 күнүнээбэ 307№-дээх дьаһалынан, субсидия агенствота өссө эбии судаарыстыбаннай өнгөнү онорор буолбута – ол олохтоохтор уопсай кыбартыраларын баайын-дуолун халытаалынай өрөмүөнүгэр туһуламмыт усулуостарын компенсация нөһүө боруостааһын.

Итиннэ сыһыаран эттэххэ, халытаалынай өрөмүөн иһин субсидияны уонна компенсацияны ылар дьон сайабылыанньаларын өрөспүүбүлүкэтээбэ судаарыстыбаннай Портал уонна муниципальнай өнгө <https://e-yakutia.ru> нөһүө алектроннай көрүнгүнэн биэрэр кыахтаннылар. Биллэн турар, дьэиэбитигэр опорон эрэ хайа баҕарар бириэмэҕэ бу Портал нөһүө докумуону ыйтыы үгүс сыраны ылбат. Итини таһынан улууспутугар үлэлиир “Мин докумуонум” элбэх өнгөнү онорор кииннэ кэлэн докумуоннаргытын туттаран толорторуоххутун сөп. Итиннэ ЖКУ субсидиятын туһунан халытаалынай өрөмүөннэ компенсацияны хайдах ылыахха себүн, онно туох докумуон ирдэниллэрин, барыллаан захтарыы туһунан, сайабылыанньаны хайдах электроннай көрүнгүнэн ыйтар туһунан “Мин докумуонум” киин туһааннаах

исписэлиистэрэ сиһилии быһааран биэрэхтэрэ.

Үгүс киһи билигин субсидияны ылыыга барыллаан аабыыга наадылар, онно туһаайыллан субсидия агенствотун <http://www.subsidii-jku.ru> диэн аадырыс “Физическим лицам” диэн вкладыныгар онлайн-калькулятор нөһүө бэйэлэрэ ааһан көрөн

билиэхтарын сөп. Аныгы үйэ тэтиминэн, субсидия уонна компенсация туһунан сиһилии иһитиннэриилэр, сонуннар Агенство AS_YKT диэн инстаграм аккаунугар кириэн аабыаххытын сөп.

Кэпсэттэ Семен ЖЕНДРИНСКИЙ.

